

بررسی اثرات عصاره هیدروالکلی اسپند در مقابل زهر مار کبرای ایرانی "ناجا نجا اکسیانا" در موش سوری

بهروز فتحی

گروه علوم پایه، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

چکیده

اسپند حاوی ترکیبات فعال دارویی است و در طول سال ها برای اهداف مختلف مورد استفاده قرار گرفته است. این مطالعه با هدف ارزیابی اثرات این گیاه در برابر تأثیر کشنده زهر مار کبرای ایرانی انجام شد. در این مطالعه از ۵ پروتکل و ۵۶ موش آلبینو بالغ در ۸ گروه مساوی شامل A، B1، B2، C، D، E و F استفاده گردید. در پروتکل I گروه A (کنترل) تنها ۴ mg/kg زهر، و گروههای B1 و B2 عصاره اسپند را به ترتیب با دوز ۱۵ mg/kg و ۳۰ دریافت کردند. در پروتکل II، گروه C به طور همزمان ۱۵ mg/kg عصاره را به همراه ۴ mg/kg زهر دریافت کرد. در پروتکل III، به گروه D ابتدا ۴ mg/kg زهر و پس از ۲۰ دقیقه ۱۵ mg/kg عصاره تزریق شد. در پروتکل IV، به گروه E عصاره اسپند و زهر که به مدت ۲۰ دقیقه با هم انکوبه شده بودند با دوزهای قبلی تزریق شد. در پروتکل V، گروه F ابتدا ۳۰ mg/kg عصاره اسپند به صورت خوراکی و ۶۰ دقیقه بعد، زهر با دوز ۴ mg/kg تزریق شد. تزریقات به روش داخل صفاقی انجام شد. میانگین زمان مرگ پس از تزریق زهر 31 ± 5 دقیقه بود. گروه B1 و B2 زنده ماندند، در حالی که گروه C پس از 29 ± 7 دقیقه، گروه D پس از 18 ± 4 دقیقه، گروه E، پس از 17 ± 5 دقیقه و گروه F پس از 22 ± 3 دقیقه تلف شدند. در نتیجه، اسپند در برابر زهر مار کبرای ایرانی نه تنها قدرت حفاظتی ندارد بلکه اثر کشنده آن را به روشی ناشناخته تسریع می کند.

واژگان کلیدی

مارگزیدگی، اسپند، مار کبرای ایرانی، زهر، هم افزایی

* نویسنده مسئول: بهروز فتحی
b-fathi@um.ac.ir